

nje. Pokazala sta, da nekaj znata. Ko je bil s tem spored proslave izrpan, se je predsednik v toplih besedah zahvalil vsem, ki so k proslavi kaj pripomogli: č. g. slavnostnemu govorniku in Prosvetni zvezi, ki ga je poslala, vsem deklamatorjem in pevcem, vsem članom, ki so vneto pomagali pri preurejevanju dvorane in članicam-družbenkam, ki so se veliko trudile tako za okrašenje dvorane kakor tudi slavoloka, na katerem je blestel napis: »Dvajsetletnica prosvete — jubilej mladine vneta.« Ni pa tudi pozabil prvega odbora pred 20 leti in vseh odbornikov in članov v teh letih, posebno najdelavnejših: Jožefa Sedovnik, Ivana in Karla Gradišnik, ki jih je društvo izvolilo za svoje častne člane. — Z velikimi žrtvami je ognjišče postavljeno, ogenj na njem naj vedno gori in razsvetljuje duševno temo zmot ter ogrevaj mrzla srca. Vse farne organizacije se vneto poslužuje Slomškove dvorane, da bo glavnic, v njej naložena, prinesla obilnih obresti vsem! Slomškov duh pa vlada v njej, da bo nad njo vedno božji blagoslov!

Sovjetsko šolstvo.

Nekdo se je izrazil, da so boljševiki na Ruskem glede šolstva daleč pred nami. Dotičnik pa seveda razmer gotovo ni nič poznal, marveč se je tako izrazil le iz simpatije do komunistov.

Kakor povsodi, so boljševiki tudi v šolo upeljali svojo metodo. V posameznih razredih so učenci, oziroma dijaki ustanovili svoje dijaške svete. Toda v 15 letih so ti sveti zrastle boljševikom čez glavo. V šolah ni bilo reda in še manj napredka. Marsikje so učenci ustražovali učitelje. Njihovi sveti so določali, kaj mora učitelj učiti. Razuzdanost sovjetske mladine je prišla tako daleč, da je v neki šoli svet učencev na smrt obsodil učitelja, ker je ta javno pokaral predsednika sveta učencev. V Harkovu se je zgodil ta-le slučaj! Dijak Molov se je zaljubil v neko dijakinjo, ki je pa bila zaljubljena v mladenega učitelja. Stvar je prišla pred svet

dijakov in ta je sklenil izgnati iz šole dotičnega učitelja, ker pri učencih zase odvzema »simpatije«. Sklep se je izvršil in učitelj je bil odstavljen.

V šolah torej ni bilo discipline in tudi ne nobenega napredka. Zato so klicali sovjeti za svojo »pjatiletko« iz celega sveta špecialiste, ker v svojih šolah niso nobenih vzgojili.

Sovjeti so spoznali, da tako ne more več dalje iti. Spoznali so svojo zmotu in letos so vse šolstvo postavili na staro podlago. Izdali so naredbo in natančno določili, kaj mora učitelj učiti v šoli. Neposlušni učenci se smejo po preizkušnji vseh sredstev izključiti iz šole od 1 do 3 let, ne da bi smeli med tem časom na kako drugo šolo prestopiti. Učiteljem in profesorjem se da zopet vsa oblast v šoli. V nižjih razredih se sveti učencev popolnoma odpravijo, v višjih razredih še ostanejo, toda nimajo nobene pravice, da bi kaj odločevali.

Seveda so dijaki z novimi naredbami bili marsikje nezadovoljni in so vložili proteste, a protesti niso nič pomagali. V eni harkovski šoli so aretirali 15 dijakov, ker so se uprli novi naredbi ter so organizirali javne populčne nastope.

So pa še druge težave, ki tarejo sovjete. Njihovi listi pišejo, da bi letos moralo iti v šolo okrog 20 milijonov otrok. A kako bodo šli, ker ni šolskih poslopij? Samo v srednjevolžskem okraju bi morali pozidati okrog 200 novih šol, a pozidali niso niti ene. V Rostovu na Donu so pa več šolskih poslopij porabili v druge namene in otroci nimajo kam v šolo iti. To so uprav neznosne razmere!

Jednake težave so z učitelji. So pač premalo izobraženi in slabo plačani. Izmed vseh uradnikov dobijo učitelji plačo zadnji. In »Pravda« pristavlja, da morajo včasih čakati na plačo po 2 do 3 mesece. In kar se tiče izobrazbe pišejo »Izvestija«: Srednji stalež sočobnega sovjetskega učitelja v začetni šoli je 1—3 let. List »Rosija i Slavjan-

stvo«, iz katerega to posnemamo, pristavlja k temu: »To se pravi z drugimi besedami, vsi ti učitelji so prišli iz sovjetskega laboratorija. Boljšega priznanja svoje nevednosti boljševiki niso mogli izraziti.« Zato se pa vračajo k starim metodam!

Viničarski vestnik.

Viničarjem! Viničarji iz bližine Maribora imajo vsako prvo soboto in nedeljo v mesecu priliko izročiti svoje prošnje, potrebe in vprašanja, ki jih imajo do svoje strokovne organizacije. Nečelstvo Strokovna zveza viničarjev v Ljutomeru je določilo, da se vrše uradni dnevi tajništva zveze dvakrat na mesec v Mariboru in sicer v soboto od 10. ure naprej, v nedeljo pa od 9. do 11. ure. Uraduje se v novi palači zraven okrožnega sodišča. Pri vходу pod napisom »Delavska zbornica« je treba vstopiti in iti po stopnicah naprej v 3. nadstropje. Na desni strani na vratih je napis »Jugoslovanska strokovna zveza«, tam in nikjer drugje je treba vstopiti; v tretji sobi naprej je naša pisarna. Vse posle organizacije in ki zadevajo izključno viničarje, tam osebno sprejema in rešuje tajnik zveze tovariš Peter Rozman.

Ruše. Čeprav vlada povsod huda denarna kriza, imamo pri nas vendar velike gospodarske izpremembe. Vse imetje pašniške zadruge na Lobnici je pretekli teden kupil lesotržec g. Marinc iz Ruš. Zadruga je imela velike travnike in pašnike, od katerih je letos dobila 85 vozov krme. Hlevi so novi, iz betona močno zidani. Toda gospodarilo se je slabo in tako je nastalo 345.000 Din dolgov. Za to svoto je zdaj g. Marinc prevzel zadružno posestvo. — Tovarnar g. Hinko Pogačnik pa je kupil Pahernikovo veleposestvo v Vuhredu za 1.200.000 Din, vrhu tega je glavni deležnik Mariborske tiskarne in ima v Domžalah obširno graščino. — Mnogo zabave so

Po mukapolnem molčanju je modri dalje razlagal:

»Verujem, ti si oni, do katerega me je poslal prerok. Hočem in moram se še prepričati, da ne bo zaupana Allahova skrivnost kakemu nevrednežu.«

Segel je pod plašč in privlekel izpod favdaste obleke čudno zmes iz tobaka in iz pražnih korenin.

»To je korenina od čarovniške rastline askir, ki vsebuje moč, da spremeni baker v zlato. Brat, posedaš li bakreni novc?«

Mohamed, na katerega je napravil celi prizor silovit vtis, je iskal po vseh svojih žepih. Prsti so mu drgetali, v razburjenosti niti znal ni, kaj je držal v roki. Toliko se je le zbral, da je izvlekel novc štirjak in ga dal modrišanu.

Modri je vzel denar, ga položil v pipo, ga potrosil z zeliščem, katerega je imenoval askir. Naslonil se je in vlekel iz pipe. Pipa je zagorela, ne da bi jo bil prižgal, zel askir je širil nepopisno prijeten vonj.

Modri je potegnil parkrat prav globoko iz pipe, odkril pokrovec, jo iztresel — mesto bakrene štirjače je bil med pepelom košček zlata.

»Da, on je«, je kriknil modri mož ves vesel, »ti si svečenik, katerega mi je pokazal prerok, tebe je izbral, da mi slediš v poklicu, manjšati ter ozdravljati človeško zlo. Skrivnost bo zaupana tebi. Razodetje se ne bo razlilo na te danes, na uro sreče še moramo čakati. Sedaj je čas prekratek. Solnce stoji nad morjem, trenutek molitve se je približal. Kot znamenje razodetja vzemi seboj ta le košček zlata. Skrivnost ti bo zaupana ob uri, katero bo določil prerok. Otroci, pojdite, ostati moram sam v molitvi!« — — —

Med slovesnimi besedami je modri vstal in dvignil roke v blagoslov. Komaj je izgovoril zadnjo besedo, že se je zgrudil na tla. Glava mu je klonila na prsa, pogled mu je ostrmel, zatopljen je bil v globoko prikazen. Prerok se je pogovarjal z njim — — —

Čisto na tiho so se dvignili romarji in se odplazili v častitljivi grozi. Mohamed je tiščal košček zlata v roki in ni mogel razumeti neskonč-

dolgi po 70 cm in debeli okrog 1 cm in ½. Ti črvi kopljejo pod zemljo prave rove in izločajo prežvečeno zemljo nad temi rovi. Ta zemlja izgleda kot kaka mala krčina. — Kmalu za Kingom je odkril C. Keller na otoku Madagaskarju črve druge vrste, ki so dolgi celo nad 1 m. Tudi ti črvi niso največji na svetu, zakaj v Novi Kaledoniji ter Braziliji so odkrili dve vrsti črvov, dolgih poldrug meter. Ti črvi so že pravi orjaki in so dobili ime titani, oziroma anteji. — Končno so pa našli največje orjake med deževniki, ki so dolgi nad 2 m in debeli po več cm. Ti črvi žive v

Imeli Rušani pretekli torek in sredo, ko so na trgu mladi in . . . vrvoplesci kazali svojo umetnost. Precej razburil pa je duhove neki mož, ki se je na postaji vlegel na tračnice pred železniški stroj, ali za resnico ali šalo, se ne ve. Seve so ga drugi takoj potegnili na varno. — Tri vrle gospodinje nam je v kratkih presledkih ugrabila smrt: gospo Julijano Skerbinjek iz Smolnika, gospo Barbaro Mikuš in gospo Ivano Mašat iz Ruš. Blag spomin vsem trem!

Sv. Marjeta ob Pesnici. V soboto dne 1. t. m. nam je mrtvaški zvon naše župne cerkve naznanil tužno vest, da je Bog k sebi v boljše, varnejše in večno življenje poklical našo drago nam sosedinjo in prijateljico Marijo Čep, ženo posestnika Franca Čep v Vosku-Vukovje. Ob vsakem slovesu naših domačinov žalujemo in sočustvujemo s preživečimi sorodniki, pri tej izgubi pa nam radi njene groznosti zastane skoraj beseda. Naša blaga pokojna še je štela namreč komaj 38 let. Prizmožila se je pred 12 leti sem iz Partinja ter se z vso skrbjo in vnemo oprijela gospodinjstva na lepem Čepovem posestvu. Z neverjetno požrtvovalnostjo je skusila dvigniti in razbremeniti pred 4 leti skupno z možem prevzeto posestvo. Predpoldne s pridelki na trg, popoldne na delo, do polnoči spravljanje in priprava zopet za pot na trg, to je bil v bistvu dan njenega življenja brez pravega počitka, dan njenega prizadevanja in trpljenja. Kljub temu pa je bila vedno radostnega razpoloženja, saj je imela preko vsakdanjih muk pred očmi le blagostanje svoje družine in gospodarstva. Na tej plemeniti življenski poti pa ji je zaustavila korak roka zločinskega mladostnika, ki je v družbi doslej le delno ugotovljenih storilcev dne 26. septembra v prvi temi od soseda na poti domov napadel in težko ranil njo in njenega moža. Tem poškodbam je revica podlegla v soboto zjutraj, ostavila težko ranjenega, obupanega soproga, ostavila troje otrok: 12letno Gizelo, 8letnega Frančka in 4letnega Slavkoto. Dne 3. t. m. smo pokojnico ob lepi udeležbi pogrebecev in šolske mladine spremili na njeni zadnji poti, ki je bila od doma do cerkve in spet od cerkve na pokopališče sam viden in glasen jok ter vzdih globoko ginjenih in sočustvujočih pogrebnih spremljevalcev. Pred hišo žalosti,

v cerkvi in na grobu je žalujoče tolažil z ganljivimi žalostinkami cerkveni pevski zbor. Na grobu pa je jokalo vse, staro in mlado. Pretresujoč je bil zlasti prizor ob koncu, ko je z otroci pokojnice br . . . nila v jok in stok sožalujoča šolska deca, v njih sredini pa ihtel težko prizadeti mož s prek in čez prevezano, ranjeno glavo. To je bil prizor, ki trga vsakemu količkaj mehkeemu človeku srce, prizor, ki si ga nikoli več ne želimo. Pretežno prizadetemu soprogu in prerano od svoje zlate mamice ločenim otročičem izražamo najgloblje sožalje, za blago pokojnico pa pošiljamo svoje goreče molitve! — Ne sedmini g. Marije Čep se je nabralo za katoliške misijone 170 Din. Vsem darovalcem stoterni: Bog plačaj!

Fram. Umri je po večmesečni bolezni pri-ljubljeni, pod domačim imenom Sekol znani gostilničar Jožef Finžgar. Ob obilni udeležbi se je vršil njegov pogreb dne 14. t. m. Naj mu sveti večna luč, njegovi težko preizkušeni gospej naše sožalje!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Za Slomškovo proslavo smo se tudi mi potrudili. Štafetnega teka k Slomškoveму grobu se je udeležila tudi četa lovrenških fantov. Na Slomškovo nedeljo pa se je cerkvena proslava zaključila z lepo akademijo v dvorani: govor bogoslovca-domačina je osvetlil Slomška kot buditelja in prosvetitelja naroda; potem so se pa razen pesmi mešanega zbora vrstile deklamacije Slomškovih pesmi in spisov in petje njegovih pesmi, kar je pod vodstvom vrlih učiteljic šolska mladina podala prav mično. Nad vse lepo je bilo petje z rajalnimi nastopi, kar je mnoge gledalce ganilo do solz. Pa — saj Slomška Slovenci ne moremo nikdar preveč proslavljati: naj bi nas le prešlil njegov duh! — Upamo, da bo zdaj enkrat konec letošnjih požarov pri nas. K poslednjemu požaru naj z ozirom na poročilo v »Slov. Gospodarju« omenimo, da ni pogorela hiša kočarja Zunkoviča, ampak kočja kmeta Zunkoviča, ki jo je imel ob koncu vasi in sta v njej bivali dve revni stranki.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. V najboljših letih je Tončka Planinšek iz Spodnjih Pleter prvi dan oktobra zapustila to zemljo, ki ji je zadnje leto res bila dolina solz in trpljenja: pa je nosila to z veliko vdanostjo —

vsem v spodbudo. Kakor je nekaj rada prepevala in molila, a tudi neumorno delala in si s tem nabirala nebeških zakladov, si jih je v trpljenju težke bolezni še obilneje množila. Ne le tretjeredna skupščina in dekliška Marijina družba sta spremili svojo sestro, ampak velik pogrebni spreved se je pridružil njeni zadnji poti, na kateri jo je spremljil tudi brat trapist p. Tonž (starejši brat zaradi bolezni ni mogel priti), bratranec p. Gabriel iz Maribora ter domači in sosedni dušni pastir iz Gore. Pogrebne molitve in pesmi so izzvenele, zdaj pa, blaga pokojnica, poslušaj rajske speve ter žalujočim čomačim izprosi nebeške tolažbe!

Sv. Trije Kralji v Slov. goricah. V tukajšnji veličastni romarski cerkvi bodemo v nedeljo dne 23. oktobra obhajali god sv. Marjete Marije Alakok in praznik Srcu Jezusovemu posvečenih družin. V soboto zvečer bodo tu večernice in spovedovanje, v nedeljo pa rana in pozna služba bož. s pridigami o posvetitvi družin božjemu Srcu. Na razpolago bodo trije spovedniki. Člani Srcu Jezusovemu posvečenih družin, domači in tuji, na veselo svidenje!

Savinjska dolina. Pozor! Po Savinjski dolini hodi neki mož z žensko in ponuja krivovarske knjige kot lekatoliško izdajo sv. pisma in druge knjige. Odstranite takega lažnjivega preroka! Če pa ste mu že nasledli na lim, vrzite te knjige v peč!

Gora Oljka v Savinjski dolini. Vsem posetnikom božje poti na gori Oljki se naznanja, da se vrši v nedeljo dne 23. t. m., ob 10. uri na Gori služba božja. Po sv. opravi bo dobrodelen cerkveni koncert v prid obnove pogorele cerkve.

Saleška dolina. Uganka. Nekdaj, ko so davki pritekali v močnem curku, smo videli na davkarji v Šoštanj po dva ali tri uradnike. Danes, ko je davčni curek tanek kakor nit, je število uradnikov zelo pomnoženo. Kdo bo rešil to uganko?

Škale. (Izredni jubilej.) V Škalah je dne 13. t. m. umrla v 90. letu svojega življenja gospa Skaza Marija, daleč naokoli znana pod imenom »Rihterjeva mama«. Celih 11 let je bila priklenjena na bolniško posteljo, pustil jo je pogled, posluš, noge so popolnoma odpovedale. Pa iz njenih ust ni bilo slišati nobene

močvirnih nižavah ob avstralskih rekah. Takí velikani med črvi puščajo po tratah eno tretjino metra visoke, krtinam podobne kuppe prebavljene prsti, ki je izborno gnojilo. Če se pa gibljejo po svojih podzemeljskih rovih, tako čudno emokajo s svojimi ogromnimi in dolgimi trupl, da se ti glasovi prav dobro čujejo. Če prime kdo takega črva v roko, tedaj zvije svoj dolgi trup v velik klopčič in brizga iz luknjic na hrbtu mleku podobno tekočino, ki močno diši po karbolni kislini ali kreozotu. Ta čudni duh varuje najbrž te orjake pred sovražniki, katerih gotovo ni

ne sreče. Nehote je gladil vedno znova zlato-rumeno-svetlikajočo se kovino.

Na povratku s hriba so še morali razprostrti preproge, ki so jih nosili preko ram in opraviti molitev, ker solnce se je že potapljalo v morju. Postalo je pozno. V krčmi Mohamedu ni šla večerja. Bil je preveč razburjen. Niti voznja v avtomobilu ga ni veselila. V Bombayu so se razstali romarji z obljubo, da se bodo že dobili v kavarni, svečenik je hitel proti domu.

Po noči brez spanja, v kateri ga je mrcvarilo na tisoče načrtov za bodočnost in iz katerih je kar gromadil najčistejše zlato, je vstal zgodaj zjutraj v zavesti, da bo v kratkem bogat in — neverjetno bogat! Neizmerne bogastva si niti predstavljati ni mogel. Nobenega dvomā ni več bilo. Mar se li ni zgodil čudež pred njegovimi očmi? Prerok je zaukazal, da se baš njemu zaupa skrivnost! Saj je vendar držal v svoji roki zlato, dokaz, ki se je dal z roko otipati in stisniti!

Bil je pa previden mož in nikakor se ni maral prenagliti. Verjel je, da je vse v redu, pa le se je hotel prepričati še natančneje. Na vse zgo-

daj se je podal k znanemu zlatarju, mu je pokazal košček zlata in ga prosil, kaka kovina bi naj to bila. Zlatar je ponujeno natančno preiskal in mu sporočil, da gre za najbolj čisto zlato.

Ves srečen je odšel. Najrajši bi bil plesal ter pel od veselja.

Onega popoldne, ko je naletela prijateljska deteljica na modrega na hribu, sta čepela Rama in Sita v svoji kamrici in prebila že drugi dan ujetništva.

Rami se je rodila misel na pobeg. Jetniško sobico je poznal čisto natančno. Okno je bilo visoko ter zamreženo. Ostala so le še vrata, ki so trdovratno kljubovala vsem pritiskom.

Naenkrat se je domislil; visoko v vratih, da ni mogel doseči z roko, je bila odprtina, skozi katero so jima porivali hrano. Vdolbina je bila zaprta.

»Ko bi le imel šivanko«, je vzdihoval.

Mala Sita je čula, se približala bratu, se ga oprijela in vprašala:

pritožbe. Njena največja tolažba je bilo sveto obhajilo, kojega se je vselej neizrekljivo veselila. Ko je bil zadnji čas zopet prevedena, je rekla svojer povedniku: »Danes ste mi 50krat v moji boleznì prinesli Gospoda. V resnici: pomenljiv jubilej!

Škofjvas. Iz naše Škofljevesi, po domače povedano, se le redkokaj kaj sliši. Rajši vse za sebe obdržimo, bo že prišel tisti čas, ko bomo lahko brez skrbi s polnimi ustni govorili. Zadnji čas se ustanovljajo povsod nova društva. Žal, da nekatera le z veselnicami in vinskimi trgatvami mladino izobražujejo. Kako jo bodo izobrazilo, to je seveda drugo vprašanje. Zadnjič je pri nas pokalo, da je bilo veselje. To pa je silno oplašilo zajce, ki imajo po obširnih gozdovih že stoletja svojo domovinsko pravico. Pravijo, da so se pritožili radi motenja miru. — Naša fabrika že par mesecev stoji. Zasluzka ni. Sedaj pa prihaja zima in z njo nova kriza.

Rezbior pri Slovenjgradu. Dal nam je sedaj Bog tudi dežja, ki bo nekoliko poživil pašo za živino in morebiti še tudi svinjski krmí kaj koristil. Suhe žlaje smo dobili malo, živine, razen za ničevno ceno, ni mogoče prodati, ako pa jo doma koljemo, pa zopet ni denarja. Z lesom je isto, ga je še nekaj, ampak kaj, ko se dobi zanj samo toliko, da se stroški za sekanje in vožnjo krijejo. Ne vemo, kako bo. Zima je pred vratí, treba bo deplejše obleke in obuvala posebno za otroke, ki imajo 1—2 uri daleč v šolo, treba petroleja, soli in nešteto drugih stvari, a denarja ni. Treba plačati davke, kar bi sicer občani radi storili in tudi store, kateri morejo, o-nim, ki jim pa ni mogoče, pa proti rubež, ki pa ostane navadno brez uspeha, ker ni kupcev. Tudi obrtniki, veliko jih tukaj itak ni, zelo tožijo in bi najraje obrte odjavili, ker dela in zasluzka ni, davki in druge dajatve pa so ostali isti. — 70letnice smrti Slomška smo se spominjali v cerkvi. G. župnik nam je s prižnice opisal življenje in delovanje tega velikega moža. Sliši se, da bo sedanji začasni g. šolski upravitelj odšel. Naj bi bile merodajne oblasti nam v toliko naklonjene, da dobimo v kratkem drugo in to stalno učno moč, da ne bi otroci s hojo v šolo časa trafilí, ko se doma rabijo za delo, posebno pa za pašo.

Nova štífta pri Gornjemgradu. Požari so pri nas, hvala Bogu, res prav redki. Par let je že preteklo, odkar je gorelo v naši župniji. Dne 6. septembra pa je plat zvona naznanila, da nekje gori. Gorel je mlin posestnice Špeh. Ker je stal mlin tik ob hiši, so že hišo začeli objemati plameni. Ker še pa ogenj ni imel dovolj moči, se je ljudem posrečilo ogenj omejití, vendar je mlin popolnoma zgorel. Pri tej prilíki se je zopet pokazalo, kako potrebno bi bilo pri nas gasilno društvo. Tistim, ki so svojčas nasprotovali ustanovitvi gasilnega društva, bodi povedano, da se s škafi vode v slučaju večjega požara ne da uspešno gasiti. Poldrugo uro oddaljeno gasilno društvo v Gornjemgradu nam ne more vselej pomagati. — Dopis, ki je bil priobčen v »Slov. Gospodarju« dne 10. avgusta t. l., je posebno razburil člane »bratovščine jeruzalemskega osla«. Rekli so, da tisti dopisnik, ki dopisuje takšne reči, ni pri pravi pameti in mu kaplja blato na možgane. V »Domoljubu« je bil dopis iz našega kraja, v katerem je med drugim to-le: »Kar se godi pod korom in na koro naše farne cerkve, je vse prej kot kulturno in krščansko.« Pa so se nekateri začeli vpraševati, kaj bi to moglo biti. Bodi tukaj povedano. Ni bilo krščansko in kulturno, ko so bili nabiti tisti plakati, ki so sramotili naše pevce in vso faro. Ni bilo krščansko in ne kulturno, ko so bila nedavno najlepša znamenja v naši župniji pomazana, da so se nad tem zgražali tuji ljudje, ko so to videli. Ravnotako ni krščanska in kulturna »bratovščina jeruzalemskega osla«, ki sestoji iz članstva komaj iz šole izstopivših fantov in nekaterih starih že s sivimi glavami, ki so že takorekoč z eno nogo v grobu. Ni krščansko in kulturno ravnanje tistih, ki za cerkvenimi vrati z blagoslovljeno vodo, ki je v škropilniku, nagajajo ljudem, ko prihajajo v cerkev, in vrhu tega še romarjem. Marsikaj bi se še dalo grajati, pa bodi dovolj. Gotovo je, da te vrste prizadetim ne bodo po godu. Napisane pa so z namenom, da se iztrebi pri nas vse, kar je nekulturno in nekrščansko. Napredujmo v življenju po veri in v pravi krščanski izobrazbi!

Bečna pri Gornjemgradu. Med najlepše točke naše lične vasi »pada brez dvoma »Grič«, odkoder se nam nudi krasen razgled širom

bližnje okolice. Tukaj stoji tudi farna cerkev, posvečena sv. Petru. Cerkev je obstojala že v 15. stoletju, a jo je leta 1855 občina prezidala in izdatno opremila njeno notranjost. Z ob časa tudi naši cerkvi ni prizanesel, kljub temu, da je bila večkrat popravljena. Prav hvaležni smo farani sefanjemu cerkvenemu odboru, ki se je z vnemo lotil naloge, da prenovi notranjost naše cerkve. Omeniti moramo, da je cerkveni odbor izvršil to nalogo v splošno zadovoljnost in to predvsem po prizadevanju ključarja g. Gmajnarja iz Kroke. Vsa slikarska dela je izvršil g. Miloš Gerzina, slikar iz Kozjega. Slikanje je izvedeno prav okusno, v lepo skladajočih se barvah. Notranjost cerkve krasi več leplj slik iz življenja našega Odrešenika. Vidimo torej, da so tudi med nami dobri delavci ter nam ni treba iskati pomoči pri tujcih. Vsa dela v naši cerkvi je izvršil g. Gerzina po zelo nizki ceni. Z ozirom na njegovo slikarsko sposobnost, njegov tih in miren značaj, si štejemo v dolžnost, da ga najtopleje priporočamo! — Glavna zahvala za izvršeno prenovljenje gre neimenovani dobrotnici, ki je žrtvovala v ta namen 5000 Din. Vsem ostalim pa, ki ste več ali manj prispevali k okrasu našega božjega hrama, iskrena hvala!

Dramlje. Pri sv. Uršuli bomo obhajali Uršuljevo nedeljo dne 23. t. m. Slovesno sv. opravilo se vrši ob sedmih, drugo ob pol 11. uri. Ker je sv. Uršula že od nekdaj zelo priljubljena in daleč naokoli znana romarska pot, se pričakuje tudi letos obilnega obiska. Torej na svidenje!

Šmarje pri Jelšah. Gospodinjski tečaj nam se tudi za letošnjo zimo obeta. Hvaležna so zanj naša dekleta, ki so ga lani obiskovala ter se na njem pod vodstvom naše učiteljice gdč. Karoline Burdijan prav lepo izveščala za svoj prihodnji poklic. Iz srca želimo, da se jih za letošnji tečaj, ki se ima prve dni meseca novembra začeti, prav mnogo zglaší, in sicer iz vseh delov naše obširne župnije, pa čimprej, da ne bodo zamude obžalovale. Brez denarnih stroškov se bodo veliko lepega in za življenje potrebnega naučile in navadile tega, kar dom prijeten stori. Kako se pri mladih gospodarjih blagodejno pozna, ki so se kdaj kakega gospodarskega predavanja in še osobito takega tečaja udeležili! Zatorej

»Rama, zakaj? Rama, vzemi moje uhane, mogoče bo šlo z njimi.«

Rama jih je snel iz ušes, nato je zaukazal, naj sede Sita s hrbtom proti vratom, je zravnal okrogli uhan in stopil bosonog na rame sestrice. Rama je poskušal in se trudil. Naenkrat so se odprla vratca. Deček se je oddahnil, prvi korak v ljubo prostost je bil storjen.

Kako odstraniti zaboje, ko so bili naloženi pred vrata? Zgornji je bil že nekoliko odmaknjen, da so lahko porivali kruh in vodo skozi odprtino. Mogoče bi se dal prevrniti. Mišijeno — storjeno! Zopet je stal na ramah potrpežljivega dekletca. Suval ter porival je. Zaboj se ni maral premakniti in ne popustiti. Lotil se ga je z vso močjo. Konečno se je le prevrnil z glasnim ropotom pred vrata. Mladec se je lotil znova dela. Predvsem je moral poskusiti, da bi odprl zapah. Odtrgal je od obleke ozek pas, napravil je zanjko in Sita je morala zopet napraviti lestvo.

Skozi ozko odprtino je lahko porinil le glavo in eno roko. Počasi je pustil nihati zanjko

pred zapahom, sreči je moral zaupati, da se bo zanjka vendarle oprijela zapaha. Sem ter tja mahlja z zanjko. Vedno mimo zapaha. Neprestano sem in tja. Slednjič:

»Sita! Ga že imam!»

Skoraj bi bil od veselja kriknil na ves glas. Vleče na vso moč. Z eno roko mu ne uspe. Previdno potegne glavo iz luknje, porine še drugo roko skozi in poskuša s cukanjem.

Prostost je že blizu. Oba se upreta ob vrata. Počasi se umika težki zaboj. Sita se že lahko porine skozi in kmalu je tudi za Ramo dovolj prostora. Previdno lukata pri vratih na hodnik. Nikogar ni. Dvorišče je tudi prosto. Nekolikó bolj zadaj se dvigajo stopnice na podstrešje.

Vlečeta in se plazita naprej ob zidu. Rama prisluškuje. Vse tiho — — — Kakor mački skočeta od enega do drugega stebra, ki nosijo hodnik. Vidita že tudi izhod na ulico. Rama gleda krog ogle. Hodnik je prazen. Le iz enega kota na dvorišču je slišati človeške glasove.

(Dalje sledi.)

malo. Če tak črv pogine, se ta vonj po kreozotu še poveča, in dolgi trup črva se razleze v gosto oljnat zmes, ki jo domačini uporabljajo kot izborno mazilo proti revmatizmu.

==

Slučaj.

Anka: »Mamica, kdaj pa me je štokrlja prinesla k nam?«

Mati: »Dne 5. septembra.«

Anka: »Glej no, pa ravno na moj rojstni dan!«

==

~~~~~

Inserirajte!

~~~~~

le hitro s pristopom! — Na Vodenovem št. 7 se je dne 28. septembra proti večeru zopet pokazal rdeči petelin na gospodarskem posloplju Antona Galufa. Otroci so si baje na paši zakresili in nesrečni ogenj zanesli tudi v imenovano poslopje, ki je popolno zgorelo. Dobri sosedje in usmiljeni župljani, le radi pomagajte prizadetemu posestniku! — Bivšemu rudarju Antonu Strašku na Konuškem št. 45, ki se je dne 5. julija t. l. v svoji razburjenosti obesil, je v nedeljo dne 9. oktobra sledil Matevž Inkret, po domače Kočjaž na Prelogah. Opoldne so ga našli obešenega na dilah. Bil je dober zidar, ki se je dal prav dobro uporabiti. Sam Bog ve, kaj ga je gnalo v prežalostno smrt. — Trgatev smo srečno dokončali, četudi nam je veliko nadlogo delal celi teden trajajoči dež. Južna polovica župnije je prav izborno odrezala. V severnem delu pa se je še strašno poznala lanska grozna toča, ko so posamezni posestniki nabrali le toliko veder kakor druga leta polovnjakov.

Sv. Jedert nad Laškim. Dva mrtveca v 1 tednu so imeli v Rečici pri Zavraškovich. Na rožensko nedeljo so odnesli iz hiše skromno in pobožno mater Ano Lavrinc, ki je doživela 75 let. V sredo nato pa je pri isti hiši padel z oreha 65letni brat gospodinje, M. Leonard, ter se tako hudo pretresel, da je že drugi dan izdihnil. Kakor bi bil slutil, kaj ga čaka, je v jutro pred nesrečo pobožno prejel sv. zakramenta. V soboto se je nameraval vrniti na svoj dom k Sv. Andražu nad Polzelo, a so ga uprav tisti dan zanesli v skupni dom rajnih Šentjedertčanov. Obema, Ani in Martinu, naj sveti večna luč! Pogrebci so darovali 260 Din za župnijsko cerkev, ki so jo zidarji, slikarji in urarji letos popravili in okrasili.

Kalobje. V nedeljo dne 9. t. m. je zvečer ob pol 11. uri zopet izbruhnol ogenj pri M. Salobriju, trgovcu pri Sv. Jakobu pod Kalobjem. Zgorelo mu je še čisto novo gospodarsko poslopje z vsem inventarjem in blagom, ki je bilo nakopičeno v skladiščih. Škoda je res velika, deloma je krita z zavarovalnico. To je že letos tretji požar v župniji Kalobje, ki ga je zanetila hudobna roka, kar da sumiti, da nekdo nalašč požiga.

Št. Andraž pri Velenju. Dasi je minilo že 14 let, odkar se je nehala svetovna vojna, so vendar vsem nam še v živem spominu njene grozote. Z bridkostjo v srcu se je spominjajo naši možje, ki so kot bvi vojaki krvaveli na bojnih poljanah, daleč od doma, ljubljenih staršev, bratov in sester, žen in nad vse ljubljene dece. S še večjo bridkostjo se je spominjajo naši otroci in žene, ki jim je vojna ugrabila dobrega očeta in moža ter zemlji skrbnega gospodarja. Vse te strahote bo ponovno pokazala našim ljudem igra »Rožmarin«, na kojoj se pripravljajo naše Katoliško prosvetno društvo. Igra je tridejanska in nastopi v njej 25 oseb. Ker bo ta prireditev nekaj povsem novega za naš kraj ter bližnje in daljno okolico, že sedaj vabimo domačine in sosedje, da se je sigurno udeležijo, zlasti še, ker za to priliko pripravljajo tudi naš tamburaški zbor nekaj novih komadov. Dan prireditve bomo pravočasno objavili.

Kapela pri Radenci. Preteklo soboto smo pokopali g. Feliksa Mira, stavbenikovega sina. Pokojni se je pred kratkim vrnil od vojakov na bolezenski dopust, vendar je teden dni po prihodu podlegel posledicam malarije. Številni prijatelji so spremili priljubljenega mladeniča na njegovi zadnji poti. Lahka mu domača zemlja!

Vojaške zadeve.

Odmera vojnice. — V. P., Misljine. — Po nesreči ste oslepeli na eno oko in se tako onesposobili za vojaško službo. Vprašate, ako so vam vojnico upravičeno predpisali. — Da ste se onesposobili vojaški službi nenamerano, bi bili vojnice oproščeni, pa tudi v takem slučaju, če ima vaša onesposobitev posledico, da ste za vsako pridobitno delo nesposobni, slednje pa le v slučaju, da letni neposredni davčni predpis ne presega zneska 120 Din. Ker vaš slučaj ni tak, da bi bila vaša onesposobitev pridobljena v vojaški službi, niti taka, da bi imela za posledico nesposobnosti za pridobitno delo, bo pritožba brez uspeha.

Podoficirska godbena šola v Vršču. — F. V., Sv. Ožbalt pri Breznu. — Sin želi v vojaško godbeno šolo, pa so mu pogoji za sprejem neznani. — V eni zadnjih števil »Slov. Gospodarja« so bili sprejemni pogoji za vse podoficirske šole objavljeni, teh pa danes ne objavimo ponovno, ker je rok za vložitev tozadevne prošnje potekel dne 1. oktobra. Čakajte na ponovni razpis (natečaj), ki pa bo izšel šele prihodnje leto v mesecu maju.

Onesposobitev po opravljenem naboru. — K. V., Velika Nedelja. — Pri naboru so vas usposobili, pozneje pa ste oboleli na grlu in smatrate, da ste radi golšavosti nesposobni za vojaško službo. Kako doseči ponovni pregled. — Ob pozivanju v kader se javite na zdravniški pregled, ki bo ponovno ugotovil vašo sposobnost za vršenje vojaške službe. Pripomnimo, da se tudi golšavi rekruti usposabljujejo za lažje službe v vojski, razen v izrednih, težjih slučajih golše. Prošnje za predčasni pregled pa ni treba vlagati, ker bo brez uspeha.

Skrajšanje roka. — A. K., Pustopolje, Šmartno ob Paki. — Tudi peti sin mora služiti polni rok, dasi sta dva brata odslužila polni rok. Prošnja za skrajšanje roka ni imela uspeha, kako vložiti ponovno pritožbo. — Po obstoječih predpisih in našem mnenju pripada sinu skrajšani rok, s katerim se ni še nikdo okoristil. Predno pa vam damo navodila za pritožbo, sporočite takoj razlog, zakaj vam je bila prošnja odklonjena.

Rok službe sinu-edincu. — I. K. L. R. — Sin služi v Osijeku. Rekrutna komisija mu je odredila skrajšani rok, pozneje pa je bil obveščten, da mora služiti 18 mesecev. — Vložite prošnjo na pristojni vojni okrug, ker sinu pripada v vsakem slučaju le devetmesečno služenje v vojski. Prošnjo, pravilno kolekovan, predajte županstvu.

Služenje pri mornarici. — K. B., Laze, Št. Ilj, Velenje. — Vaš sin, potrjen k pešadiji na 9 mesecev, želi odslužiti rok pri mornarici. — Na pristojni vojni okrug naj prosí za prevoz k mornarici, kjer pa bo moral služiti 2 leti, ker pri mornarici skrajšani rok ne obstoja. Prošnjo naj kolekuje s 5 Din.

Hranilec. — M. A., Ptuj. — Ste rojeni leta 1906, oproščeni vojaške službe kot hranilec, sedaj se nameravate poročiti v slučaju, da vam ugodnost hranilca tudi pozneje ostane. — Po obstoječih določbah so rekruti-hranilci,

Pri glavobolu, omotici, kumenju v ušesih, porušenem spanju, slabovoljnosti, razdraženosti sezite takoj po staropreizkušeni »Franz Josefov« grenčici! Poročila višjih zdravnikov v zdraviliščih za želodčne in črevesne bolezni poudarjajo, da je »Franz Josefova« voda izborna učinkujoča naravno odvajalno sredstvo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

rojeni leta 1906, povsem zadostili obveznosti, zato ni nikake zapreke radi vaše poroke ter vam radi tega ne bo treba k vojakom.

Sanitetna šola. — F. M., Gornja Radgona. — Vam niso poznani sprejemni pogoji za to šolo. Omenjamo, da smo svoječasnno že objavili v »Slov. Gospodarju« pogoje za vstop v vse podčastniške šole, to pa sedaj ne obnavljamo iz razloga, ker je za letos rok za vlaganje prošnje potekel. Šolanje bo ponovno razpisano šele prihodnje leto.

Odsluženje roka. — V. Š., Hlaponci-Juršinci. — Lani potrjeni sin ni prejel še poziva. Kaj storiti? — Glede poziva naj povpraša pri županu; gotovo pa je, da bo tega prejel še tekom tega ali prihodnjega leta.

Odsluženje roka. — G. J., Presladol pri Rajhenburgu. — Isto kakor zgoraj pod V. Š., Hlaponci-Rajhenburg.

Avijatičarska šola. — J. N., Podlog, Savinjska dolina. — Sin, izučan ključavničar, želi v avijatičarsko šolo. Vprašate za sprejemne pogoje. — Navedli smo to v eni zadnjih števil »Slov. Gospodarja«. Ker pa je rok za to vašo prošnjo že potekel, bi bila sedaj vsaka prošnja brezuspešna. Čakajte na nov razpis, ki bo prihodnje leto meseca maja.

Predčasno odsluženje pri mornarici. — S. A., Praprotno pri Sevnici. — Vaš 16 let stari sin želi predčasno k vojakom. Kam naj se naslovi tako prošnja? — Za predčasno odsluženje imajo po obstoječih predpisih pravico vsaj 18 let stari mladeniči, ki imajo za to tudi dovoljenje starišev. Ker je sin šele 16 let star, bo treba počakati dve leti, lahko pa prihodnje leto zaprosi za vstop v podčastniško šolo takoj, ko objavimo v »Slov. Gospodarju« sprejemne pogoje.

Vazduhoplovna podoficirska šola. — A. F., Jastrebec, Sv. Boltenk na Dravskem polju. — Želite pojasniti glede sprejemnih pogojev za to šolo. — Čas za vložitev prošnje je potekel dne 1. oktobra t. l., zato bi bilo tudi pojasnilo o sprejemnih pogojih nesmiselno.

Konjenica. — K. M., Verzej. — Niste prejeli poziva za odsluženje roka v konjenici (oni rok, ki ga vi omenjate, ne obstoja), dasi ste bili usposobljeni že leta 1931. — Zglasite se pri županstvu, ki bo v tem pogledu obveščeno od pristojnega vojaškega okrožja.

Štruceljevo gradišče.

Nad Mozirjem se dviga na medvodju, ki ga oklepata Savinja in njen desni pritok Dreta, častitljivi škofovski: »Marijograd« tik pred znamenito romarsko cerkvijo Marija Nazaret. Od tod je treba zaviti na desno čez cesto, ki pelje v osrčje Savinjskih Alp, v Logarsko dolino, neposredno pred vasjo Prihova v gozdnat dolec z zelenimi travniki, v »Pahtino«. Mimo samotne kmetije Kranjčičev, kjer dobiš prvovrstni med in »stokovec«, in čez neznan gorski potoček Mozirnico prideš naposled po strmih travnikih in sadovnjakih do »Čebelarja« in od tam po napetem kolovozu skoz gozd na takozvani Štruceljev vrh. Ko si dospel nanj, stojiš obenem sredi znamenitega starega gradišča, ki se imenuje po svojem sedanjem posestniku »Štruceljevo gradišče«. Kdor pozna slovita gradišča na Pohorju, »Poštelo« nad Radvanjem in Razvanjem, gradišča okoli pohorske vasi Tinje, ali znano gradišče »Veliki Kocijan« blizu Kapele pri Radgoni, ti-